

	<p style="text-align: center;">СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОНТРОЛІНГ»</p> <p>Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) Спеціальність: <u>073 «Менеджмент»</u> Рік навчання: <u>4-й, семестр 7-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>5 кредитів</u> Назва кафедри: <u>Адміністративного менеджменту та альтернативних джерел енергії</u> Мова викладання: <u>українська</u></p>
Лектор курсу	к.е.н., ст.викладач Дмитренко Руслан Миколайович
Контактна інформація лектора (e-mail)	<u>dmytrenko_ruslan@vsau.vin.ua, ruslandmy@ukr.net</u>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Контролінг» є вибірковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 150 год.: лекції – 26 год.; практичні заняття – 24 год., самостійна робота – 100 год.

Формат проведення: лекції та практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – залік.

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при проходженні виробничої практики, подальшому навчанні на магістерському рівні вищої освіти та фаховій діяльності.

Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента «Контролінг» спрямована на отримання здобувачами знань та умінь з методів та моделей контролінгу, методів розв’язання практичних задач та однієї з важливих і універсальних компетентності – цифрової компетентності. Для прийняття управлінських рішень підприємець отримує необмежений обсяг інформації з різних інформаційних джерел, саме тому має бути витримана вибірковість і досягнута зваженість у її використанні.

У сучасних умовах господарювання на рівні господарюючих суб’єктів та їх підрозділів перед підприємцями різного рівня постає необхідність своєчасно здійснити прогноз господарської діяльності, визначити ефективність, виявити причини відхилень фактичних витрат від нормативних (планових), своєчасно скоректувати ці відхилення й оптимізувати співвідношення між витратами, собівартістю та результатами діяльності.

Освітня компонента «Контролінг» формує знання, уміння, навички та компетенції, необхідні для фахівця з менеджменту.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти професійних умінь та компетентностей на підставі поглиблення теоретичних знань та формування прикладних вмінь і навичок у проведенні досліджень з використанням контролінгу, його методів та моделей в практичній організації ведення бізнесу. Набуття необхідної сукупності практичних знань, вмінь та навичок в управлінні ресурсами підприємства (організації) в умовах нестабільності як внутрішніх, так і зовнішніх факторів.

Завдання вивчення дисципліни

Завданням вивчення дисципліни є поглиблення теоретичної та практичної підготовки здобувачів вищої освіти з таких питань як: аналізування економічної ситуації на підприємстві; вибір та застосування методів та моделей контролінгу; оцінювання наслідків впровадження контролінгу на підприємстві; засвоєння основних методів аналізу інформації з метою обґрунтування управлінських рішень; розгляд існуючих інструментів контролінгу для оптимізації витрат в підприємницькій діяльності.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти інтегральними, загальними та фаховими компетентностями, зокрема:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПР 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПР 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Концепція контролінгу.	2	2	8
2	Управлінський облік як основа контролінгу.	2	2	8
3	Витрати як об'єкт контролінгу.	2	2	8
4	Системи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції на підприємстві.	2	2	8
5	Розробка бюджетів як інструмент оперативного контролінгу.	2	2	8
6	Гнучке бюджетування і бюджетний контроль.	2	2	8
7	Економічне обґрунтування управлінських рішень в контролінгу.	2	2	8
8	Операційні рішення.	2	2	8
9	Організаційно-методичні основи створення системи контролінгу на підприємстві.	2	2	8
10	Концепція стратегічного контролінгу.	2	2	8
11	Методологічний потенціал стратегічного контролінгу.	2	2	10
12	Контролінг інвестиційних проектів.	4	2	10
Разом		26	24	100

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача вищої освіти є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Самостійна робота здобувача вищої освіти є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Самостійна робота здобувача вищої освіти організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (презентації).

Виконання самостійної роботи здобувачами вищої освіти здійснюється під час виконання окремих завдань на практичних заняттях, вирішенні тестових завдань та виконанні індивідуального завдання.

Індивідуальне завдання повинно мати практичне спрямування та носити творчий, дослідницький, науковий характер. Тип індивідуального завдання – презентація, доповідь, наукове дослідження, ситуаційне завдання, реферат.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв'язуванням задач не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.

Види самостійної роботи

№ з/п	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до лекційних та практичних занять	28	Протягом семестру	Усне та письмове опитування
2	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	20	Протягом семестру	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальне завдання	28	1 рази на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних заходів	24	2 рази на семестр	Тестування
Разом		100		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Kaplina A.I. Factors stabilization of production of agricultural products of Ukraine. *Economy and state*, vol. 10, 2020, pp. 46–49. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.10.46>
2. Герлах І.В. Методи прийняття управлінських рішень : Навч.-метод. рекомендації до вивчення курсу. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2023. 40 с.
3. Капліна А. Контролінг як інструмент управління підприємством. *Економіка та суспільство*. 2021. № 23. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-23-16>
4. Козирева О.В., Світлична К.С., Шуть О.Ю., Коляда Т.А. Основи прийняття управлінських рішень : навчальний посібник. Харків : Видавництво Іванченка І.С., 2021. 186 с.
5. Левицький С. Концепція контролінгу в процесі генерування стратегічної інформації. *Галицький економічний вісник*. 2022. № 1. С. 47–51.
6. Новікова М.М., Кондратенко Н.О., Боровик М.В. та ін. Теоретичні основи забезпечення якості прийняття управлінських рішень в умовах європейської інтеграції : монографія. Харків : «Друкарня Мадрид», 2020. 335 с.

Додаткова література

1. Janjić I., Rađenović T. The importance of managing innovation in modern enterprises. *Економіка*. 2019. Vol. 65, july-september, № 3. P. 45–54.
2. Бугай В., Бугай А., Ренгевич Ю. Аспекти бюджетування в управлінні господарською діяльністю на підприємстві URL:<http://www.nbuv.gov.ua>.
3. Волонтир Л.О. Завдання контролінгу інформаційних систем логістики. *Міжнародна наукова конференція «Цифрова економіка як фактор інноваційного розвитку суспільства»*. 11.11. 2020 р. м. Тернопіль.
4. Волонтир Л.О. Зелінська О.В. Інформаційно-логістичні системи управління аграрним підприємством. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. № 12. С. 88 – 96. К.р. 20428.
5. Гоголь Т.А., Дмитренко А.В. Фінансовий контролінг як система ефективного управління спільною діяльністю підприємств. *Фінансові дослідження*. 2019. №1(6). URL:

<https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://fr.stu.cn.ua/index.pl%3Ftask%3Darcspdf%26id%3D192&ved=2ahUKEwjpppybhLGKAxW6JRAIHUu4AzcQFnoECCYQAQ&usg=AOvVaw26Q62w4yp9zckVVBsldw-g>

6. Дмитренко Р.М. Ефективна взаємодія владних структур та суб'єктів малого та середнього аграрного бізнесу. *Науковий журнал «Розвиток міста»*. 2024. № 3. С. 18–22.

7. Дмитренко Р.М. Портфоліо системи державного регулювання розвитку агробізнесу в умовах трансформації до низьковуглецевої економіки. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2021. № 4. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=2042>

8. Копилук О. І. Стратегічний підхід до антикризового управління в банках України. *Бізнес Інформ*. 2019. №10. С. 226–232.

9. Ліпич Л., Хілуха О. Контролінг персоналу як інструмент ефективного управління підприємством. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2021. №2. С. 108–118.

10. Прокопєць Л.В. Контролінг як інструмент управління підприємством. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип 39-2. С.17–20.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України: <http://www.rada.gov.ua/>

2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України <http://www.minfin.gov.ua/>

3. Офіційний сайт Державної митної служби України <http://www.customs.gov.ua/>

4. Офіційний сайт Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку: <http://www.ssmc.gov.ua/>

5. Офіційний сайт Рахункової палати України: <http://www.ac-rada.gov.ua/>

6. Ліга Бізнес Інформ: www.liga.net/

7. Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua

8. Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва: <http://www.dkrp.gov.ua/control/uk/index>

9. Офіційний сайт Державної служби статистики України: www.ukrstat.gov.ua

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60 % підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30 % підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

№ з/п	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	4
2	Участь у роботі на практичних заняттях	6

3	Виконання домашніх завдань	6
4	Виконання контрольних робіт, тестування	10
5	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	4
	Всього за атестацію 1	30
	Атестація 2	
6	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	4
7	Участь у роботі на практичних заняттях	6
8	Виконання домашніх завдань	6
9	Виконання контрольних робіт, тестування	10
10	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	4
	Всього за атестацію 2	30
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

Якщо здобувач вищої освіти упродовж семестру за підсумками контрольних заходів отримав менше 35 балів, то він не допускається до заліку. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів недопустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Переведення балів внутрішньої 100-бальної шкали у національну здійснюється у відповідності до шкали.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	зараховано
82-89	B	зараховано
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	зараховано
35-59	FX	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни